

[גור חלון](#)

השמש האירה את השנה החולפת

ההשקעה של סימנס בסולל ובערבה פאואר לצד כניסת מתקנים פוטו-וולטאיים לארץ היוו ב-2009 התחלה של תעשייה סולארית בישראל ■ במקביל, הממשלות המשיכו להפנות משאבים לתחומי התשתיות ולהגן על הקלינטק מהמשבר

מירב אנקורי 30/12/2009

בשליש האחרון של שנת 2008, על סף הכניסה למשבר הכלכלי, טענו רבים שתעשיית הקלינטק לא תיפגע מהמשבר. ההיגיון שעמד מאחורי הטענה הזו הוא שממשלות יסיטו משאבים לתשתיות, כמו מים למשל, כדי להתניע את הכלכלות.

תחום הקלינטק אמנם לא נפגע מהמשבר, אך מסלול ההתפתחות שלו שינה כיוון. אם טרם המשבר הכיוון היה בעיקר השקעות הון סיכון והנפקות בשוק ההון, הרי שב-2009 הכיוון היה ניתוב של סכומי ענק על-ידי ממשלות לפרויקטי תשתית גדולים.

כיוון זה בלט במיוחד בארה"ב. בחבילת התמריצים של הנשיא ברק אובמה הוקצו 6 מיליארד דולר לפרויקטי קלינטק ולתעשייה בתחום. בנוסף, הושקה יוזמת חקיקה בשם 'החוק האמריקני לאנרגיה נקייה וביטחון', במסגרתה הוקצו מיליארדי דולרים לפעילות קלינטק ברחבי המדינה.

חגיגה סולארית בישראל

אבל דברים אלה אינם ייחודיים לארה"ב וקורים בכל העולם - באירופה, סין, יפן, אוסטרליה, נסיכויות המפרץ הפרסי וגם כאן בישראל. בנוסף, בוועידת שינוי האקלים שהתקיימה בקופנהגן החודש הוחלט שהמדינות הלא מפותחות יקבלו סיוע כספי נדיב לביצוע פרויקטים הקשורים להפחתת פליטות גזי חממה.

למרות ש-2009 לא הייתה שנה חזקה בתחום ההון סיכון, גם השקעות אלה בקלינטק נמשכו, אם כי בישראל הן היו בהיקפים נמוכים. ההשקעה של השנה הייתה השקעתה של סימנס בסולל באוקטובר, בסך 418 מיליון דולר, לאחר תהליך התמחרות ממושך.

לדברי יותם עירוני, אנליסט הקרן הירוקה של אלטשולר שחם, השנה צפויות להגיע בשורות טובות מחברות ישראליות נוספות בתחום, כשנראה שהוא רומז בכך לברייטסורס (לשעבר לוז 2), שמקדמת פרויקט תרמו-סולארי גדול בקליפורניה.

סימנס ביצעה השנה מהלך נוסף בזירת הקלינטק הישראלית, כשרכשה 40% מערבה פאואר תמורת 15 מיליון דולר, סכום המשקף לחברה שווי של 37.5 מיליון דולר. סימנס וערבה חתמו גם על הסכם מסגרת לבניית מתקנים סולאריים בעלי הספק כולל של 40 מגוואט.

מלבד סולל וברייטסורס, ג'ק לוי מקרן ההון סיכון איזראל קלינטק, מצוין כי חברות ישראליות נוספות בלטו השנה בתחום הקלינטק ושש נוספות נכנסו לרשימת 100 החברות הבולטות של קלינטק גרופ: נמצאות שם גם אקוויז, בטרפלייס, אנסטורג, איי קיו ווינד, סולאראדג' וטיגו.

בשנה האחרונה הפך התחום הסולארי בישראל להתחלה של תעשייה, כשחברות אינטגרציה רבות נוצרו בארץ או הגיעו לכאן מחו"ל כדי להיכנס לתחום הסולארי הפוטו-וולטאי (PV). החקיקה בישראל הקנתה תעריף למתקנים קטנים של עד 50 קילוואט, והחל מאתמול (ב') גם למתקנים בינוניים של עד 5 מגוואט.

אבל זה לא הסוף. התייבותו של נשיא המדינה, שמעון פרס, בקופנהגן להפחית את פליטת גזי החממה של ישראל ב-20% עד 2020 מחייבת הקמה של תשתית סולארית נכבדה, והימנעות מהקמת תחנת כוח פחמית נוספת. ככל הנראה, תאושר בחודשים הקרובים גם הקמת מתקנים סולאריים גדולים, של 40 ו-60 מגוואט, ולא מעט שחקנים רוצים לחלק ביניהם את השוק הזה.

בחינת טכנולוגיות בחסות הממשלה

הקלינטק לא נעלם השנה גם מעיני הממשלה, שהחליטה לקדם בחינת טכנולוגיות בתחום. מדובר בחסם מהותי בתחום הקלינטק, הפונה לחברות תשתיות, כיוון שהן שמרניות באופיין וקשה לשכנע אותן לבחון טכנולוגיות חדשות. עם זאת, ללא בחינת הטכנולוגיה לא יתאפשר המעבר לזירה המסחרית, ולכן הסיוע הממשלתי כאן הוא חיוני.

השר להגנת הסביבה, גלעד ארדן, מקדם מהלך שיאפשר בחינה של טכנולוגיות קלינטק ישראליות במרכזים מוכרים ויוקרתיים בעולם, עם עדיפות למשרד להגנת הסביבה האמריקני (EPA). הרעיון הוא שהקמת מעבדות בדיקה בישראל היא עניין יקר וממושך, ויהיה כלכלי ומהיר יותר לבדוק את הטכנולוגיות במרכזים בעלי מוניטין תמורת תשלום. כמה משרדים ממשלתיים צפויים להתחלק בהשקעה של כ-5 מיליון שקל בשנה לצורך העניין.

בנוסף, בוחן ארדן במשותף עם שר התמ"ת, בנימין בן-אליעזר, אפשרות ליעד אחוזים מתקציב משרדיהם לעידוד מפעלים שיאפשרו לחברות סטארט-אפ להקים אתרי בטא ופילוטים במתקנים שלהן. חברות אלה, מציינים לוי וג'ין דולגין מאיזראל קלינטק, עשויות גם

לתגבר מכירות באמצעות חדירה לארה"ב, לאירופה ולמזרח אסיה דרך שיתופי פעולה עם חברות מקומיות.

בן-אליעזר מקדם גם הקמה של שני מרכזים טכנולוגיים ייעודיים בדרום הארץ - האחד לטכנולוגיות מים והשני לאנרגיות חלופיות - במימון ממשלתי של 92 מיליון שקל. המרכזים אמורים להתחיל לפעול מהשנה הקרובה ומטרתם היא לקשר בין המחקר לתעשייה, כדי לקדם טכנולוגיות לשלב מסחרי.

אנשי ההיי-טק בדרך לקלינטק

אך נראה כי ההשקעות הממשלתיות לא יספיקו. לדברי הלל מילוא, מנהל שותף בקרן ההון סיכון אקוואה אגרו, קיים מחסור בהון לפיתוח עסקי של חברות קלינטק צעירות. לדבריו, המחסור הזה יסכן את התפתחות התחום בישראל, אם לא יכנסו משקיעים נוספים ישירים כמו סימנס או משקיעים בקרנות. בהקשר זה מציין אסף ברנע, מנכ"ל חממת המים כינרות, את הכניסה האסטרטגית של IBM לתחום המים בעולם, שלדבריו תעזור לחבר בין התשתית המסורתית של המים לתשתיות העתיד, שיהיו הרבה יותר מבוססת מידע.

בעוד ההשקעות עדיין לא זורמות באופן שוטף לתחום, מה שכן מתרחש בשטח הוא זרימה של אנשי היי-טק לתוך חברות הקלינטק, מה שיביא לחשיבה מתוחכמת בתחום. לדברי הרולד וינר מקרן ההון סיכון Terra, העובדה שהעולם נמצא לקראת סוף עידן התמריצים הממשלתיים לקידום ענפי קלינטק רבים כמו ביודיזל, אנרגיית רוח ואנרגיה סולארית, תביא לפיתוח של טכנולוגיות שיהוו קפיצת מדרגה מדעית, יספקו פתרונות יעילים וזולים יותר וישנו משמעותית שווקים ראשיים בתחום.